

14. No te kitenga o te Kawanatanga hou ara te Paremata i te he o ta ratou mahi tuku i nga whenua o nga iwi ki te kau tangata a kaore i kiia hei kaitiaki noa iho aua tangata te kau mo te iwi katahi ka mahia tetahi Ture ke, i te tau 1867. Ko taua Ture i mea me tuhi ki roto i nga pukapuka o te Kooti nga ingoa o nga tangata katoa, no ratou te whenua me te tekau tangata ano, no reira kua kore e ahei taua te kau tangata ki te hoko ki te mokete ranei i te whenua o te iwi.

15. Ki te whakaaro a o koutou kai inoi, ko taua Ture o te tau 1867, te Ture pai atu o nga Ture katoa i mahia e te Paremata mo nga whenua Maori.

16. I te tau 1873 i mahia ete Paremata tetahi Ture rereke noatu, i taua takiwa ka timata te nui haere o nga raruraru me nga mate o te iwi Maori, ko a matou kawenga e waha ana i nui haere te taumahatanga tae mai ki tenei ra.

17. Kua nui haere i naianei te pouritanga me te kino o te mahi a te Kooti Whenua Maori. He mea whakakino tangata ia, e hara i te mea whakapai tangata.

18. I runga i nga Ture i whakaturia i te tau 1873, i muri mai hoki, he nui nga tangata Maori i kiia no ratou ake nga whenua o te iwi katoa a kua hoatu he mana ki te tangata kotahi ruarua ranei, hei taki mai ki runga ki te whenua o te iwi nui tonu, nga kereme a nga Pakeha hoko whenua, riihi whenua ranei.

19. Ko tenei mana o te tangata kotahi, hei homai raruraru ki runga ki te whenua o te iwi, kaore i kitea i roto i nga iwi Maori i mua notemea na te iwi katoa, na te hapu ranei te whenua.

20. I runga i tenei tu mahi a te tangata kotahi kua whakanohoia nei ki runga kia matou e nga Ture i mahia e te Paremata, kaore e ahei ia matou te whakahaere i o matou whenua te hoko te aha ranei. E penei ana matou me te kahui hipi, kaore he hepara e atiatia haeretia ana piko atu piko mai.

21. Kua whakaitia kua whakakuaretia hoki matou nga Maori e nga Ture i mahia e te Paremata i te whakahaeretanga hoki a nga Kooti Whenua Maori. Ko te mana o nga rangatira, me nga ariki kua whakangaromia ko matou ko te iwi nui o te motu nei kua pakarukaru, ko nga iwi kainga kua whakamatea.

22. Ko o koutou kai inoi e hiahia ana kia ata whakahaerea nga whenua e toe ana kia matou i runga i te ara tika me te whakaaro mohio hei oranga mo matou, me a matou tamariki tetahi kia ata tahuri ki nga mahi ahu whenua kia whai hoki ki ta te Pakeha ki tana mahi i ana rawa.

24. E kore rawa e taea te ata whakaatu i te katoa o nga he me nga mate e pa ana kia matou me a matou iwi i runga i te whakahaeretanga o aua Ture e korero nei matou kua nui nga tau i whakaarahaia ai e matou to matou reo, ki te whakahe ki aua Ture otira he maumau korero noa ia.

25. Kaore matou e mohio ana ki tenei tikanga ara ko nga tangata whai matauranga e tukua ana e nga tangata o te motu nei ki te Paremata hei kaihanganga Ture tika, otira e waiho ana matou e aua tangata, kia takahia kia whakamatea i ia tau i ia tau, ina hoki e kiia ana he mahi i nga mahi pai mo te iwi Maori ta nga Kawanatanga katoa e hiahia ana, kaore he mahi kino.

26. Hua noa he tika kia mohio to koutou Paremata Rangatira, ki nga he e korero nei matou otira kua rongo matou e iti ana te whakaaro ki te taha Maori ko nga karanga me nga inoi a matou kia whakaorangia matou e rite ana ki te reo tangata e wawaro ana, ano he hau.

No konei matou ka inoi ki to koutou Whare Rangatira, kia tukua mai he mana kia matou e taea ai enei mea ara.

- (1.) He whakahoki mai ki nga iwi Maori te mana whakahaere i o ratou whenua me o ratou rawa katoa, me te mana whakahaere i to ratou tikanga hei oranga mo te iwi Maori me te rangimarietanga me te pai mo enei motu katoa.
- (2.) Me tuku mai te mana ki te Runanga e kiia ana Te Huinga Whakamana Kotahitanga Maori o Niu Tireni, hei Kawanatanga mo ratou ake ano.
- (3.) Kia rua nga Runanga, kia kotahi te Runanga Ariki, ko aua Ariki he mea whiriwhiri i nga tino Rangatira toto heke iho, he mea ata karanga ratou mo taua Runanga.
- (4.) Kia kotahi Runanga he tangata Maori he mea kowhiri mai ratou e nga iwi me nga hapu hei reo mo te iwi mo roto i taua Whare Runanga.
- (5.) Ma taua Runanga Kotahitanga e tuku he mana, ki nga Komiti Takiwa, o ia Takiwa, o ia Takiwa, ko aua Komiti he tangata Maori, ta ratou mahi he rapu i nga take whenua, me nga wehewehenga whenua me nga mea katoa e mahia ana e ratou i runga i te pono me te tika.
- (6.) Tenei ka apititia atu e matou ta matou Ture i whakatuturutia e matou i to matou Runanga Huinga Whakamana Maori o Niu Tireni i tu ki te Waipatu i te 22 o nga ra o Mei, 1893, kei taua Ture nga take katoa e hiahia ana e matou.

E tuturu ana ta matou e tono atu nei ki to koutou Whare Runanga whiriwhiri, i runga i te whakaaro pai me te tika mo nga tono a o koutou kai inoi.

A ka inoi tonu o koutou kai inoi.

MEIHA KEEPA RANGIHIWINUI (Major KEMP),

and 55 others.

HENARE TOMOANA, Tumuaiki o nga Runanga e rua.—Waipatu, Mei 27, 1893.

TURE HUINGA WHAKAMANA KOTAHITANGA MAORI.

HE TURE hei whakamana i nga Maori ki te hanga tikanga Whakahaere mo a ratou Whenua me o ratou Taonga.

NOTEMEA i raro i te Tiriti o Waitangi tau 1840 i raro hoki i tetahi Ture Nui o Ingarani i paahitia i te 30 o nga ra o Hune, 1852, i huaina, "He Ture hei tuku atu i te mana ki te Koroni o Niu Tireni" a e whakarite ana i roto o taua Ture tera e tika kia whakamana nga ritenga me nga tikanga me nga mahi whakahaere a nga Maori o Niu Tireni mehema kaore aua ritenga e taupatu-patu ana i nga tikanga whakahaere o te rangimarie a me whakapumau aua ritenga i naianei kia ahei ai ratou te whakahaere Kawanatanga mo ratou hunga Maori me te wehewehe hoki i etahi